

1) Zákon o neprimeraných podmienkach v obchodných vzťahoch medzi odberateľom a dodávateľom tovaru, ktorým sú potraviny

ustanovenie vyše 40 podmienok, ktoré sú v obchodných vzťahoch medzi odberateľom a dodávateľom potravín neprípustné; kontrolu dodržiavania pravidiel vykonáva ministerstvo pôdohospodárstva; maximálna výška pokuty je 300 tis. €

Zámer opatrenia: zabrániť zneužívaniu postavenia obchodných reťazcov voči dodávateľom

Obsah opatrenia:

- ustanovenie vyše 40 neprimeraných podmienok v obchodných vzťahoch medzi odberateľom a dodávateľom potravín; najdôležitejšie z nich sú:
 - peňažné plnenie dodávateľa za jeho zaradenie do registra dodávateľov
 - platba za využitie distribučnej siete odberateľa
 - platba za zaradenie tovaru do evidencie odberateľa
 - peňažné plnenie za dizajn súvisiaci s vonkajšou prezentáciou a zabalením
 - peňažné plnenie dodávateľa za umiestnenie jeho produktov na určitom mieste v predajni odberateľa
 - peňažné plnenie za služby, ktoré poskytnuté neboli
 - vykonávanie kontrol odberateľom v priestoroch dodávateľa na jeho náklady
 - vrátenie tovaru dodávateľovi na jeho náklady bez právneho dôvodu
 - neprevzatie už vopred dohodnutého objemu tovaru predávaného a dodávaného pod značkou odberateľa
 - odmietnutie uviesť na obale výrobku informácie o dodávateľovi, ak o to požiada
- peňažné plnenie sa považuje za neprimeranú podmienku vtedy, ak výška plnenia presiahne 3% z ročných tržieb dodávateľa za tovar predaný odberateľovi
- kontrolu vykonáva a pokuty udeľuje ministerstvo pôdohospodárstva; maximálna výška pokuty je 300 tis. €
- možnosť predávať potraviny pod nákupnú cenu za podmienok, ak sa blíži dátum spotreby tovaru, ak pôjde o predaj poškodeného tovaru, rušenie predajne, alebo výpredaj sezónneho tovaru
- možnosť prijať účastníkom obchodného vzťahu etický kódex, ktorý stanoví kritéria transparentného obchodného vzťahu
- pôvodne mal zákon zakázať predaj akciových potravín, teda ich predaj pod nákupnú cenu; ten však poslanci pred hlasovaním vypustili

Názory proponentov:

- zákon chráni postavenie slovenských dodávateľov, ktorí sú v súčasnosti utláčani zo strany nadnárodných obchodných reťazcov; pri odmietnutí neprimeraných podmienok zo strany obchodného reťazca totiž nemá možnosť slovenský výrobca prežiť
- pôvodný zákon (zákon o neprimeraných podmienkach v obchodných vzťahoch), ktorý sa vzťahoval na celý sektor a nie len na potraviny, bol neúčinný a obchodné reťazce ho ignorovali; dôvodom bola aj nemožnosť štátu sankcionovať obchodníkov za porušenie zákona
- tým, že kontrola vykonávania zákona prejde na ministerstvo pôdohospodárstva, ktoré si už k tomu buduje kontrolné orgány, bude zákon v praxi kontrolovaný výrazne efektívnejšie, ako predchádzajúce úpravy
- obchodníci svoje dominantné postavenie zneužívali pomocou nezmyselných platieb, napríklad fakturovaním záloh za pokuty; opatrenie zamedzí obchodníkom neadekvátne sa obohacovať

Názory oponentov:

- štát opäť zasahuje do voľného konkurenčného prostredia a deformuje dodávateľsko-odberateľské vzťahy; neefektívnosť minulých opatrení na reguláciu týchto vzťahov iba dokazuje, že samotný trh je najlepší regulátor
- stanovené regulácie sú nesystémové: keďže opatrenie zasahuje do vzťahu dvoch účastníkov trhu, do úprav obchodných vzťahov by mal byť zapojený aj Protimonopolný úrad SR; kontrolovať ich v praxi má však len rezort pôdohospodárstva
- zákon zavedie chaos a neistotu pre veľké reťazce a odradí ich tak uzatvárať zmluvy a nakupovať produkty od slovenských obchodníkov, čo slovenských dodávateľov ešte viac znevýhodní
- opatrenie nebolo prerokované so zástupcami cieľových skupín, a tak namiesto vytvorenia lepšieho rámca a transparentnosti vzťahov zavádza neefektívne regulácie, ktoré dodávateľsko – odberateľské zmluvy môžu poškodiť

Primárny zdroj: Zákon (č. 140/2010) o neprimeraných podmienkach v obchodných vzťahoch medzi odberateľom a dodávateľom tovaru, ktorým sú potraviny

<http://www.nrsr.sk/Default.aspx?sid=zakony/zakon&MasterID=3156#IIICit>

Stav opatrenia v legislatívnom procese: schválené 4.3.2010 v NR SR v 3 čítaní; účinnosť od: 1.5.2010

Navrhovateľ: Poslanci NR SR (M. Jureňa, M. Záhumenský, J. Ďuračka, L. Petrák)